

علم أصول الفقه

٨٣

٣١-١-٩٤ ظهور

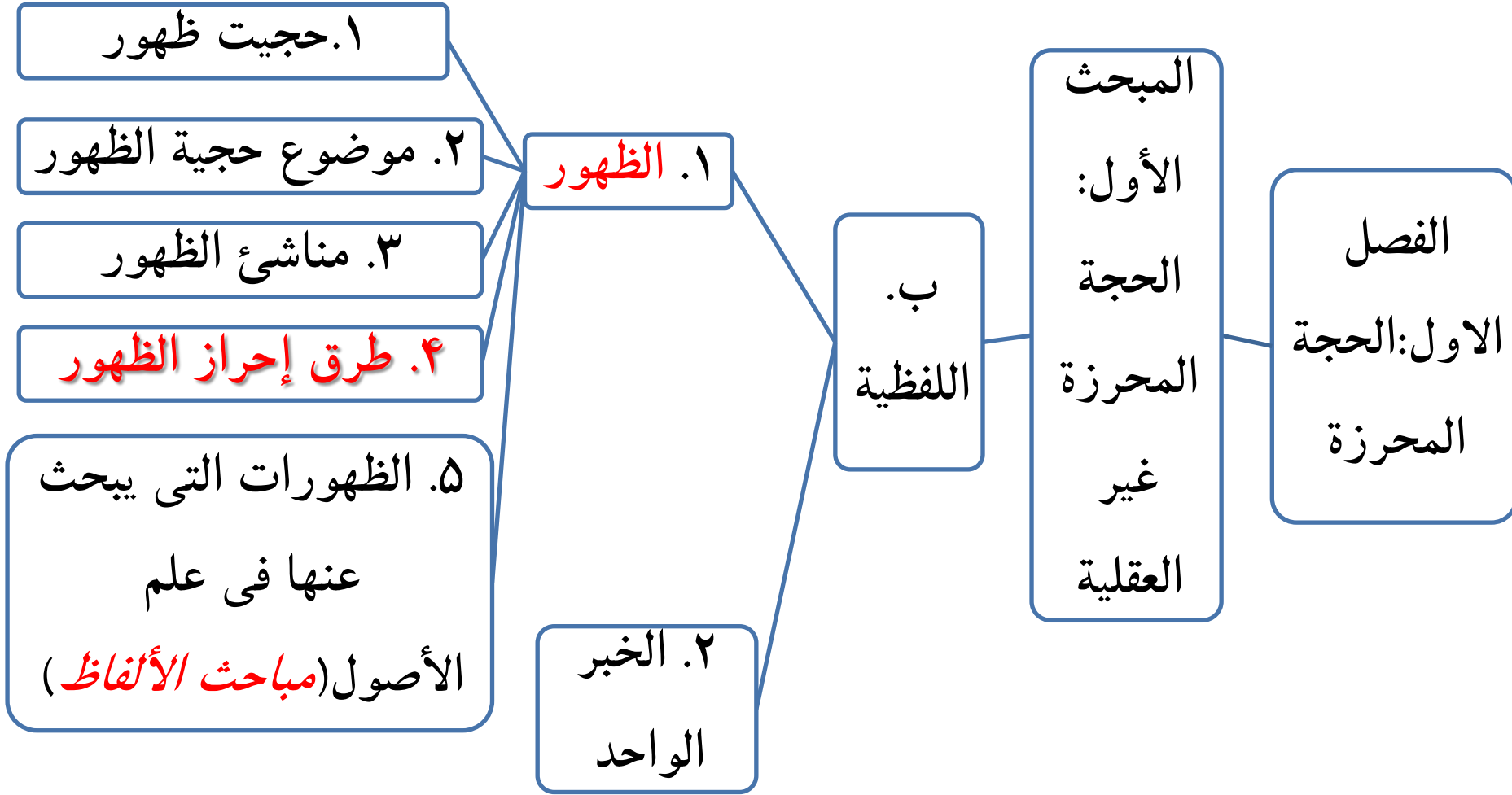
دراسات الأستاذ:
مهدي الهادي الطهراني

ما نذكره من الدعوات في كل يوم من رجب

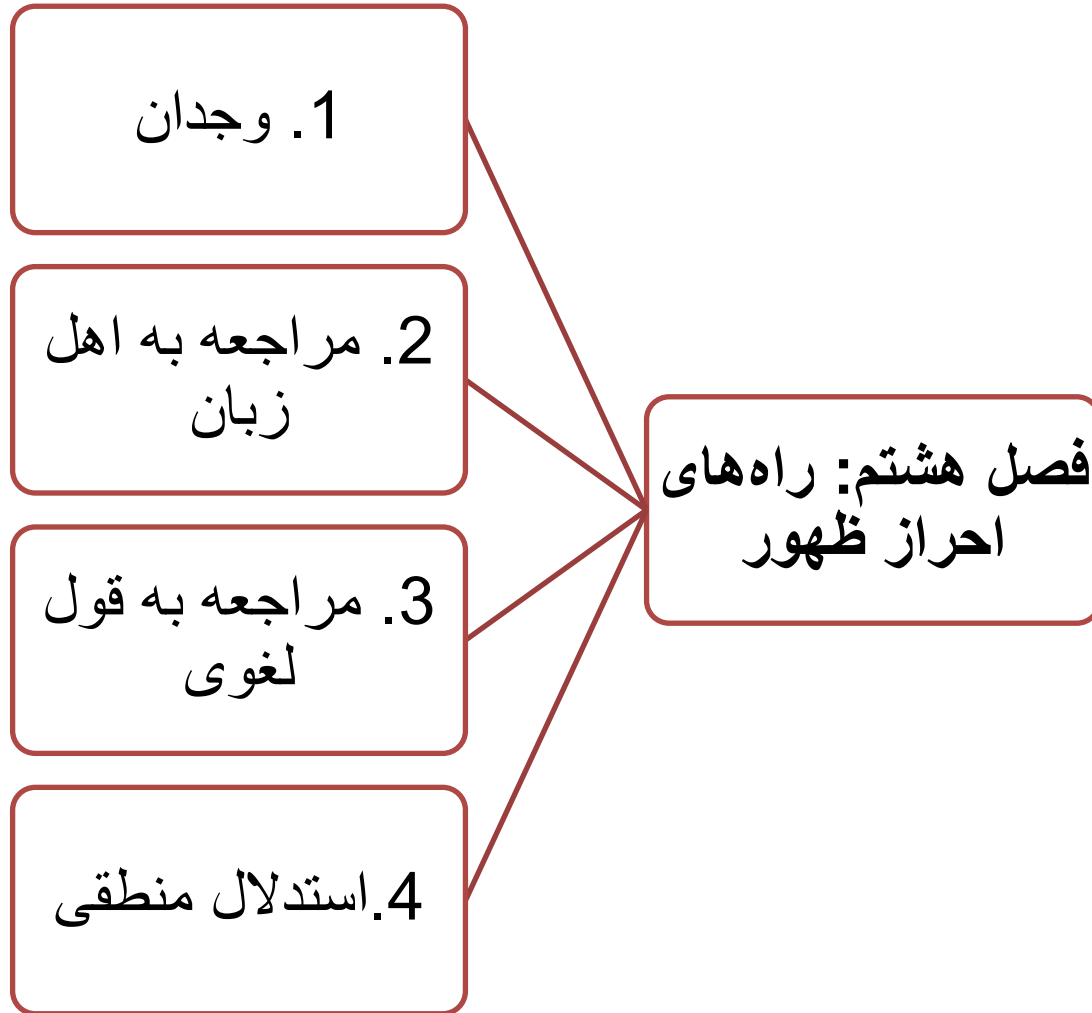
- أبو الحسن علي بن محمد البرسي رضي الله عنه قال أخبرنا الحسين بن أحمد بن شيبان قال حدثنا حمزة بن القاسم العلوي العبّاسي قال حدثنا محمد بن عبد الله بن عمران البرقي عن محمد بن علي الهمداني قال أخبرني محمد بن سنان عن محمد السجّاد في حديث طويل قال قلت لأبي عبد الله ع جعلت فداك هذا رجب علمني [فيه] دعاء ينفعني الله به قال فقال لي أبو عبد الله ع اكتب بسم الله الرحمن الرحيم وقل في كل يوم من رجب صباحاً ومساءً وفي أعقاب صلواتك في يومك وليلتك

ما نذكره من الدعوات في كل يوم من رجب

- يَا مَنْ أَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ وَآمَنْ سَخَطَهُ مِنْ [عِنْدَ] كُلِّ شَرٍّ يَا مَنْ يُعْطِي الْكَثِيرَ بِالْقَلِيلِ يَا مَنْ يُعْطِي مَنْ سَأَلَهُ يَا مَنْ يُعْطِي مَنْ لَمْ يَسْأَلْهُ وَ مَنْ لَمْ يَعْرِفْهُ تَحَنُّنًا مِنْهُ وَ رَحْمَةً أُعْطِنِي بِمَسْأَلَتِي إِيَّاكَ جَمِيعَ [الْخَيْرَاتِ] خَيْرِ الدُّنْيَا وَ جَمِيعَ خَيْرِ الْآخِرَةِ وَ اصْرَفْ عَنِّي بِمَسْأَلَتِي إِيَّاكَ جَمِيعَ شَرِّ الدُّنْيَا وَ [جَمِيعَ] شَرِّ الْآخِرَةِ فَإِنَّهُ غَيْرُ مَنْقُوصٍ مَا أُعْطِيتَ وَ زِدْنِي مِنْ فَضْلِكَ يَا كَرِيمُ

فصل هشتم: راه‌های احراز ظهور

فصل هشتم: راه‌های احراز ظهور

- نکات پایانی

فصل هشتم: راه‌های احراز ظهور

گروه اول: احراز اصل ظهور

گروه دوم: احراز صغریات ظهور

گروه سوم: احراز خصوصیات ظهور

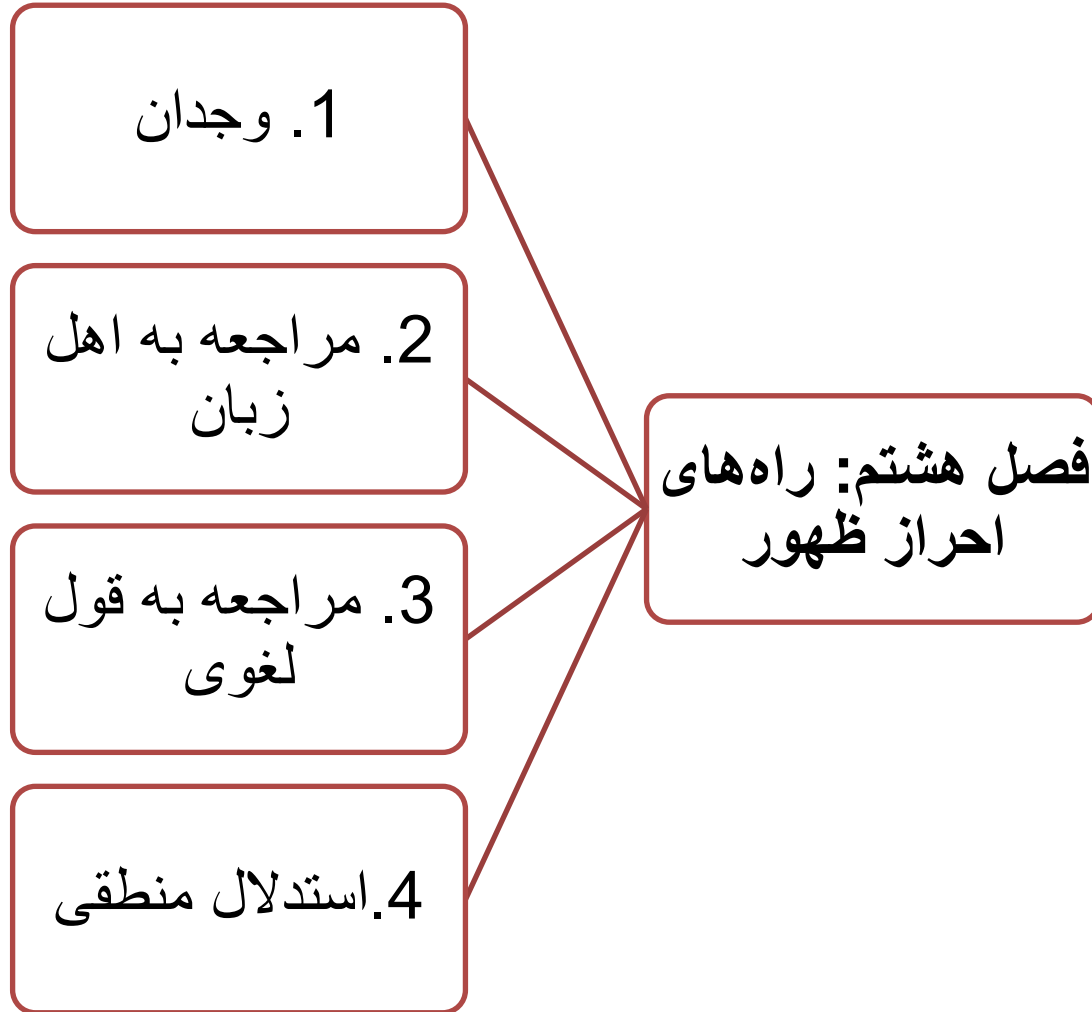
گروه چهارم: هماهنگی بین دو یا چند ظهور

موارد استعمال
استدلال در مباحث
اصولی از نگاه
شهید صدر

فصل هشتم: راه‌های احراز ظهور

- ۱- شهید صدر رضوان الله علیه اشاره می‌کند که **استدلال**‌های ما در حوزه مباحث الفاظ نوعاً از قبیل **تنبيه بر یک امر عرفی** است؛ یعنی این استدلال‌ها به گونه‌ای هستند که وقتی عرف به این‌ها توجه پیدا می‌کند، آن‌ها را می‌پذیرد و نتیجه را نیز به عنوان یک امر عرفی قبول می‌کند.

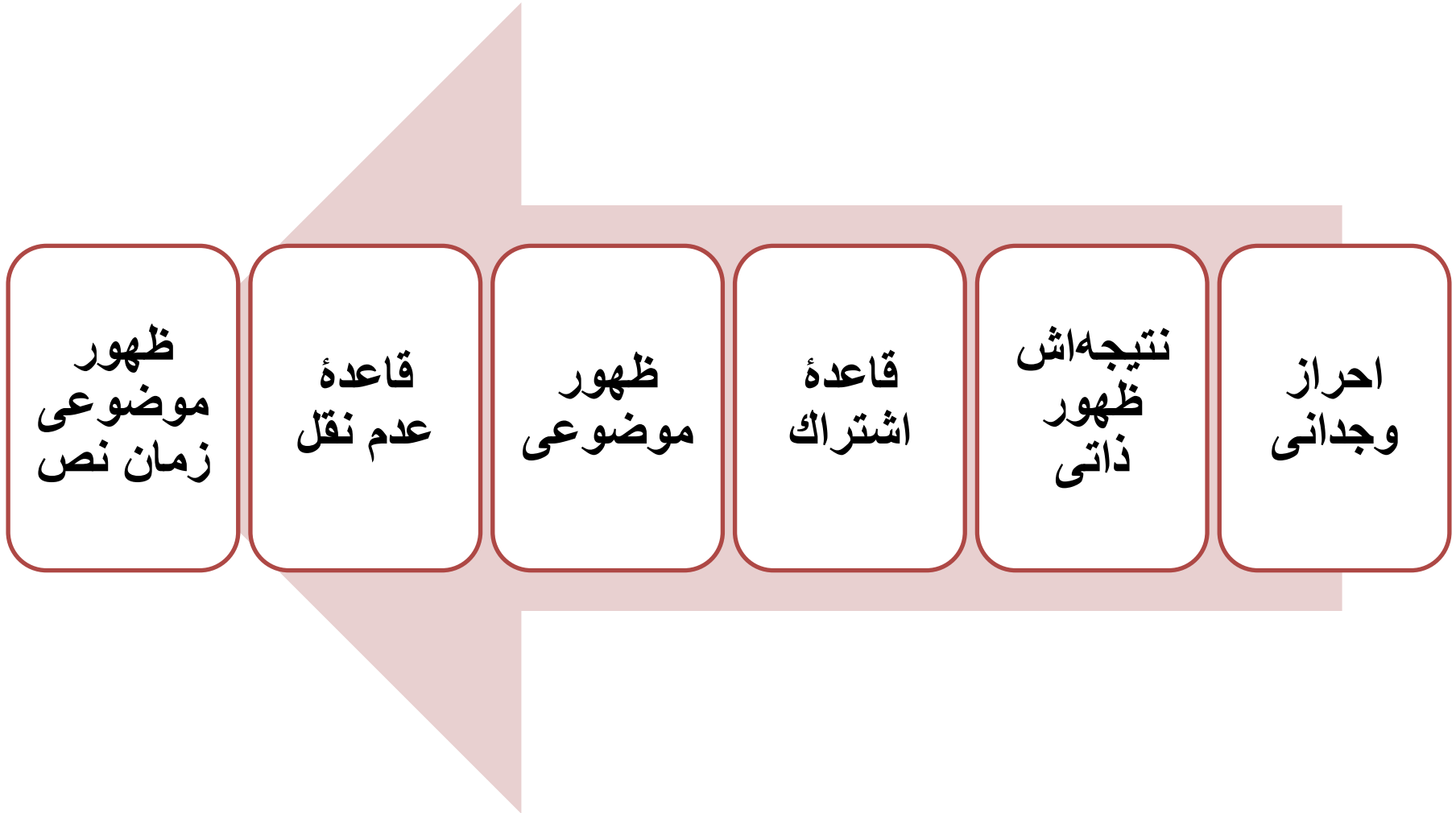
فصل هشتم: راه‌های احراز ظهور

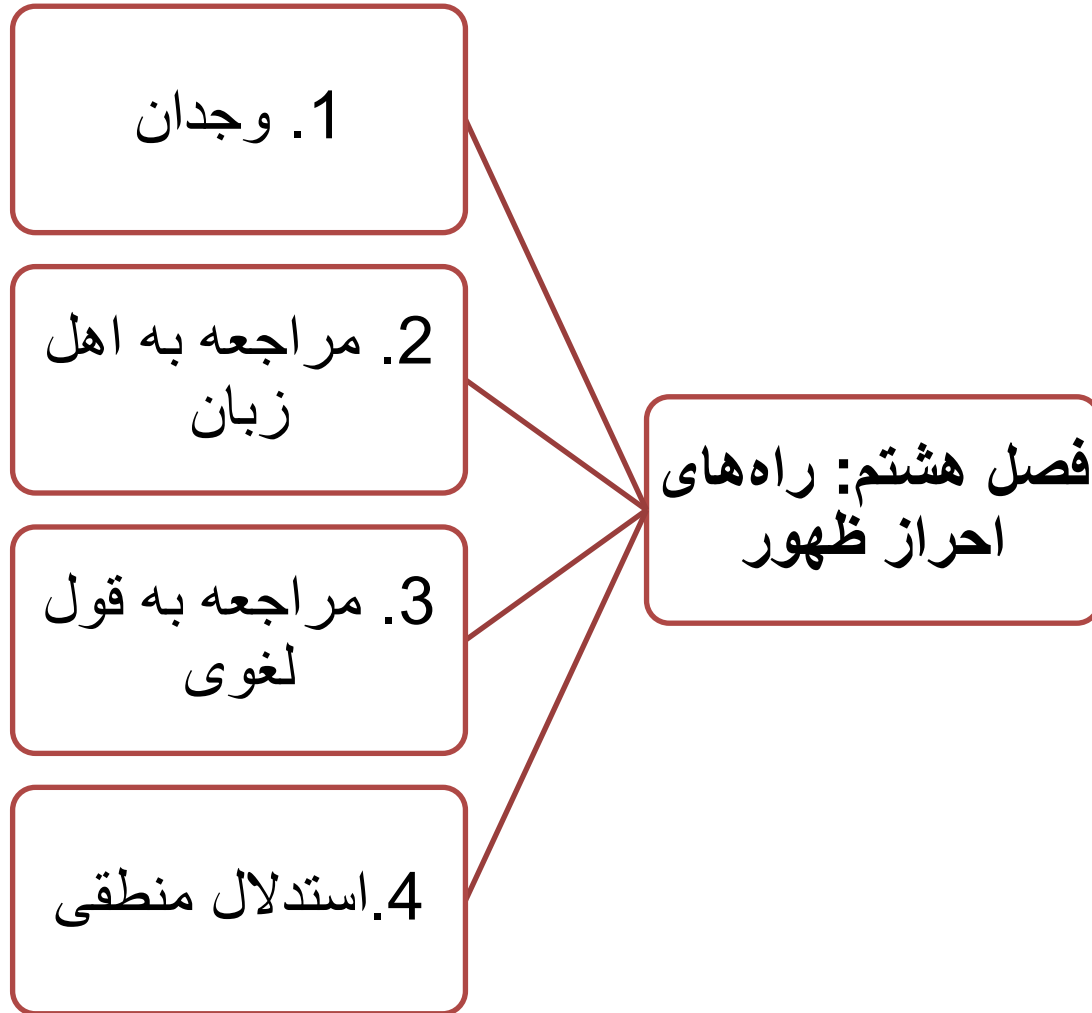
فصل هشتم: راه‌های احراز ظهور

- ۲- در لابه لای بحث اشاره کردیم که گاهی با استناد به اصول و قواعدی این احرازها را تکمیل می‌کنیم و این طور نیست که مثلاً فقط با مراجعه به وجدان شخصی، به یک وجدان تام برسیم، بلکه **احراز وجدانی** شخصی خودمان را که **نتیجه‌اش ظهور ذاتی** خواهد بود، با استفاده از **قاعده اشتراک** توسعه می‌دهیم و از آن **ظهور موضوعی** استفاده می‌کنیم و با استفاده از **قاعده عدم نقل** این ظهور موضوعی را به زمان گذشته بر می‌گردانیم و در نتیجه **ظهور موضوعی زمان نص** را احراز می‌کنیم.

فصل هشتم: راه‌های احراز ظهور

فصل هشتم: راه‌های احراز ظهور

تعارض راه‌های احراز ظهور

- تعارض راه‌های احراز ظهور
- اگر از راه‌های مختلفی برای احراز ظهور استفاده کردیم و نتیجه‌ای که به دست آمد با همدیگر متفاوت بود، کدام یک از این طرق بر دیگری تقدم دارد؟
- در ابتدا تعارض احراز وجدانی شخصی را با یکی از سه طریق دیگر در نظر می‌گیریم.

تعارض راه‌های احراز ظهور

- بحث ما در جایی است که مجتهدی می‌خواهد در یک بحث لغوی نظر بدهد؛ مثلاً ظهور یک هیأت یا ماده را بدست بیاورد. در واقع شخص در مقام استنباط است.

تعارض راه‌های احراز ظهور

- در این مقام استنباط چند راه برای احراز ظهور پیش روی او هست:
 ۱. احراز وجدانی شخصی ۲. احراز از طریق مراجعه به اهل زبان.
 ۳. احراز از طریق مراجعه به قول لغوی ۴. احراز منطقی. وقتی از بعضی از این راه‌ها را بکار می‌برد، به نتایج متعارض می‌رسد. حال در این احرازها کدام یک بر دیگری ترجیح دارد؟

تعارض راه‌های احراز ظهور

- بحث ما قبل از تکمیل فرآیند اجتهاد است. در واقع فرد بعد از اینکه تعارض را حل می‌کند و ترجیح به دست می‌آید، آن نتیجه نهایی، نتیجه اجتهادی خواهد بود. بنابراین فرض ما این نیست که شخص همه این راه‌های احراز را طی کرده است و به یک نتیجه مسلمی رسیده است. بعد این نتیجه با امر دیگری تعارض دارد.

تعارض راه‌های احراز ظهور

- فرض ما این است که این لفظ مشترک نباشد؛ زیرا اگر فرض کنیم این لفظ چند تا معنا دارد، این احتمال پیدا می‌شود که هر یک از ایشان معنایی را گفته‌اند و تعارضی نخواهد بود.

تعارض راه‌های احراز ظهور

